

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

Кафедра теорії спорту та фізичної культури

Линець М. М.

ЛЕКЦІЯ

на тему

**«ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВІДБОРУ
СПОРТСМЕНІВ В ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНО-
КОМАНДНИХ ВИДАХ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ»**

з дисципліни

«ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ»

для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт
ХІ-й с. (денна форма навчання), ХІІІ-й с. (заочна форма навчання)

ЛЬВІВ - 2024

1. Система відбору пілотів до автоперегонів «Формула – 1».
2. Професійно значущі показники відбору до професійного боксу.
3. Критерії відбору велосипедистів до участі у багатоденних шосейних перегонях.
4. Організаційна структура системи відбору тенісистів. Провідні критерії відбору в тенісі.
5. Критерії відбору легкоатлетів до участі у комерційних турнірах: «Діамантова ліга», «World Athletics Continental Tour Gold».

Система відбору пілотів до автоперегонів «Формула – 1»

Шлях гонщиків до "Формули-1" є тривалим і складним. Більшість пілотів "Формули-1" розпочинали кар'єру автогонщика з гонок на картингах.

Картинг -це перегони на спрощених спеціальних автомобілях картах на кільцевих трасах. Враховуючи достатньо спрощені вимоги до трас, картинг є найкращою школою для гонщиків-початківців. Існує також категорія картів вищого класу підготовки.

Прикладом послідовного вдосконалення майстерності пілота в гонках різного класу може бути спортивна кар'єра бронзового призера в гонках „Формула – 1” 2004 року Дженсона Баттона. Він розпочав заняття автоспортом в дев'ятирічному віці. В 17 років став наймолодшим чемпіоном в картингових гонках класу „Супер А”. У вісімнадцятирічному віці виграв чемпіонат Великобританії в класі гонок формула „Форд” і отримав традиційну премію „Кращий молодий гонщик” від команди „Макларен”, що бере участь у гонках „Формула -1”. Наступного року Д. Баттон завоював третє місце у гонках „Формула – 3”. У 2000 році вперше в історії гонок ”Формула – 1” власник команди „Вільямс ВМV” Френк Вільямс уклав угоду з молодим пілотом, який не мав досвіду участі в гонках „Формула – 3000” і не помилився. Вже на другому етапі гонок „Формула – 1” сезону 2000 р. Д. Баттон завоював своє перше залікове очко і став наймолодшим англійцем, що завоював для своєї країни очки у найпрестижніших автоперегонах світу.

Перший етап оволодіння майстерністю гонщика - це Формула "Кеніг" (табл. 1). До гонок у формулі „Кеніг” допускаються підлітки і юнаки до 16-річного віку, які мають досвід змагань на картах.

Таблиця 1

Технічні характеристики гоночних автомобілів різного класу та довжина етапів у гонках

Клас гонок	Двигун	Коробка передач	Витрати палива на 100 км	Швидкість км за год.	Час розгону	Дистанція
1	2	3	4	5	6	7

Формула „Кеннінг”	W Polo Об’єм двигуна – 1272 см? Циліндри – 4 . Потужність близько 98 к.с. Кількість обертів – 7500.	4 передачі	18 л	200	100 км. на год. за 8 с., 200 км на год. за 20 с.	50-60 км
Формула „Юніор”	BMW Об’єм двигуна - 998 см? Циліндри – 4. Потужність - близько 100 к.с. Кількість обертів – 9800.	5 передач	15 л	220	100 км. на год. за 7 с., 200 км на год. за 16 с.	50-60 км
Формула “Форд”	Форд Об’єм двигуна - 1601 см? Циліндри - 4. Потужність - близько 107 к.с. Кількість обертів - 6250.	4 передачі	18 л	210	100 км на год. за 7,5 с 200 км на год. за 17 с	50-70 км
Формула „Рено”	Рено Об’єм двигуна – 1721 см? Циліндри – 4. Потужність – близько 130 к.с. Кількість обертів – 6250.	5 передач	20 л	230	100 км на год. за 7,5 с., 200 км на год. за 16 с.	Біля 70 км
Формула „Опель”	Опель Об’єм двигуна - 1998 см? Циліндри - 4. Потужність – близько 158 к.с. Кількість обертів – 7000.	5 передач	21 л	270	100 км на год. за 6с., 200 км на год. за 12 с.	Біля 80 км
Формула – 3	Довільна марка Об’єм двигуна – 2000 см? Циліндри – 4. Потужність – близько 170 к.с. Кількість обертів – 6000.	5 передач	25 л	280	100 км на год. за 4,5 с., 200 км на год. за 10 с.	Біля 70 км
Формула - 3000	Довільна марка Об’єм двигуна – 2000 см? Циліндри – 12. Потужність – близько 450 к.с. Кількість обертів – 9000	5 передач	60 л	300	100 км на год за 3,8 с., 200 км на год. за 7 с.	До 210 км
Формула - 1	Довільна марка. Об’єм двигуна – 3500 см? Циліндри – 12. Потужність – близько 700 к.с. Кількість обертів – 13500.	6-7 передач	70 л	330	100 км на год. за 2,7 с., 200 км на год. за 5 с.	Біля 300 км

Після успішного засвоєння техніки гонок у Формулі "Кеніг" юнакам надається право перейти до наступного класу гонок - Формула "Юніор". Крайні юніори можуть продовжити свою кар'єру в гонках Формули "Форд". Наступним кроком до вершини автоспорту є участь у гонках Формули "Рено" і Формули "Опель". Ці гонки фактично одного класу, однак з гонок Формули "Рено" децю легше зробити крок до більш престижних гонок "Формула-3" і "Формула-2".

Успішні виступи у гонках "Формула-2" є стартовим плацдармом до участі в гонках "Формула-1". У цій серії обов'язковим для всіх команд є використання однакових шасі, двигуна та наявність єдиного постачальника

шин, що потрібно для створення рівних умов участі для всіх та виявлення справді висококласних гонщиків.

В процесі відбору в професійних автоперегонах спостерігається «природний відбір» через розгалужену систему змагань від гонок дітей на картингах до автогонок «Формула – 1». Перевага надається харизматичним гонщикам, які володіють високими показниками фізичної підготовленості, психофізіологічних показників (час реакції, стійкість нервових процесів, концентрація уваги, тощо), професіоналізму, вмінням працювати в команді.

Професійно значущі показники відбору до професійного боксу.

Професійний бокс поповнює свої ряди здебільшого з олімпійського спорту. Боксери-аматори, котрі добилися істотних успіхів на рингу і привернули до себе увагу менеджерів, мають змогу укласти професійний контракт. Він включає низку зобов'язань обох сторін і умови перегляду або припинення дії контракту. Після цього боксер отримує ліцензію, що дає йому право брати участь у змаганнях професіоналів. Ліцензія надається тільки боксерам, що досягли 18-річного віку і пройшли ретельне медичне обстеження.

Досвідчені селекціонери професійних боксерських клубів тримають у полі зору всі значні змагання - від національних першостей країн, в яких достатньо розвинений бокс, до чемпіонатів світу і Олімпійських ігор.

До числа основних критеріїв відбору, що використовують тренери-селекціонери, відносяться: вік боксера; стаж занять боксом (боксери, котрі не досягли за 5-6 років занять помітних успіхів, як правило, не запрошуються до професійних клубів); рівень фізичної, технічної, тактичної і психічної підготовленості; здатність "тримати" удари; володіння потужним нокаутуючим ударом. В якості модельних характеристик антропометричних показників для боксерів супер-важкої вагової категорії наведемо дані видатних боксерів-професіоналів Е. Холіфілда та М.Тайсона (табл. 2.). Звертає на себе увагу практично повна ідентичність їх антропометричного профілю.

Таблиця 2.

Антропометричні показники видатних боксерів супер-важкої вагової категорії

Евандер ХОЛІФІЛД	Показники	Майк ТАЙСОН
98,1 кг	Маса тіла	98,1 кг
186,0 см	Довжина тіла	180,0 см
	Обвід грудей:	
109,2 см	звичайний	109,2 см
114,3 см	максимальний	114,3 см
40,6 см	Біцепс	40,6 см
31,8 см	Передпліччя	35,6 см
81,3 см	Талія	86,4 см
55,9 см	Стегна	68,6 см

33,0 см	5 Ікри	48,3 см
49,6 см	Шия	52,1 см
19,1 см	Зап'ястя	20,3 см
31,8 см	Кулак	33,0 см

В якості модельних показників фізичної підготовленості можна навести досягнення відомих українських боксерів супер-важкої вагової категорії чемпіонів світу серед професіоналів Володимира та Віталія Кличко. Брати Клички виконують по 130 ударів по тренувальному мішку за 30 с і долають у тесті Купера понад 3500 метрів.

В недалекому минулому практика професійного боксу знала немало випадків коли майбутні великі чемпіони приходили до нього прямо "з вулиці". До їх числа слід віднести: 11-разового чемпіона світу серед професіоналів Джо Луїса, котрий нокаутував свого часу відомого німецького боксера М.Шмеллінга; італійського м'ясника Тоні Галенто, котрий успішно виступав на професійному рингу навіть проти Джо Луїса; багаторазових чемпіонів світу серед професіоналів Луї Армстронга та Джорджа Формена. Останній з невеликою перервою продовжував виступи на професійному рингу до 50-річного віку. Подібним був шлях до вершин світового професійного боксу і в М. Таксона. Вже у 12-річному віці він постав перед судом за бійки (Зюзев, 2005) і як соціально небезпечний був скерований до виправної колонії. Там він зустрівся з тренером Касом д'Амато, який навчив його азам боксу. В 19 років він дебютував на професійному рингу, а в 20 – став наймолодшим в історії професійного боксу чемпіоном світу за версією WBC. В 21 – річному віці (1987 р.) він завойовує титул чемпіона світу за версіями WBA та IBF і стає абсолютним чемпіоном світу.

Однак тепер основну масу боксерів-професіоналів складають колишні переможці і призери континентальних та світових чемпіонатів, Олімпійських ігор. Але навіть обдарованим досвідченим боксерам-аматорам необхідно 2-4 роки спеціальної підготовки і участі в рейтингових та претендентських боях щоб досягнути вершини професійного боксу хоча б за однією з світових версій.

Критерії відбору велосипедистів до участі у багатоденних шосейних перегонах

Професійний велоспорт, як і переважна більшість інших видів професійного спорту, черпає свої резерви з олімпійського спорту. Професійні велосипедні клуби запрошують до своїх спортивних груп (команд) здебільшого провідних гонщиків-аматорів, що досягли 20-22-річного віку. Історії професійного велоспорту відомі випадки коли вже у 20 років гонщики досягали високих результатів: Корнет Х. (Франція) - переможець гонки "Тур де Франс" 1904 року; Коппі Ф. (Італія) - переможець гонки "Джіро Італія" 1994 року.

Однак більшість видатних професійних велогонщиків за всю історію шосейних гонок у 19-20-річному віці тільки розпочинали професійну кар'єру (табл. 3). Певно, що оптимальний вік початку професійної кар'єри у велоспорті був однією з важливих передумов їх блискучих виступів протягом 13-17 років.

Таблиця 3.

Спортивні характеристики десятки найкращих велосипедистів-професіоналів світу за всю історію шосейних гонок (за С.В.Єрдаковим)

Ім'я, прізвище, країна	Рік на- род- жен- ня	Роки виступів у профе- сійному спорті	Загаль- на кіль- кість перемог у профе- сійно- му спорті	Пере- моги в чем- піона- тах світу на шосе	Переможець гонок		
					Тур де Франс	Джіро Італія	Вуельта Іспанія
1	2	3	4	5	6	7	8
Едді Меркс, Бельгія	1945	1965- 1978	445	1967 1971 1974	1969 1970 1971 1972 1974	1968 1970 1972 1973 1974	1973
Рік Ван Лой, Бельгія	1933	1953- 1970	371	1960 1961			
Рік ван Стеенберген, Бельгія	1924	1943- 1966	270	1949 1956 1957			

Продовження таблиці 8.3.

1	2	3	4	5	6	7	8
Франческо Мозер, Італія	1951	1973- 1988	261	1977		1984	
Роже де Флаємінк, Бельгія	1947	1969- 1984	255				
Фредді Мертенс, Бельгія	1952	1972- 1984	222	1976 1981			1977
Бернар Іно, Франція	1954	1974- 1986	214	1980	1978 1979 1981 1982 1985	1980 1982 1985	1978 1983
Жак Анкетіль, Франція	1934	1953- 1969	205		1957 1961 1962 1963	1960	1963

					1964		
Джон Зотемелк, Голландія	1946	1970- 1987	196	1985	1980		1979
Джузеппе Сароні, Італія	1957	1977- 1990	194	1982		1979 1983	

*Ми вдячні С.В.Єрдакову за надану інформацію з професійного велоспорту.

При укладанні контрактів з гонщиками враховуються їхні попередні досягнення, рівень фізичних і функціональних можливостей організму і схильність до певного виду гонок.

Лідери (генеральщик) – велосипедист здатний боротися як перемогу у генеральному заліку. Може бути велосипедист, який має високий рівень силової витривалості і якісно долає гірські етапи, швидко відновлюється як по ходу етапу (на спеціальних ділянках), так і між етапами, а також хорошо проходить гонки з роздільним стартом, або навпаки – дуже потужно проходять етапи з роздільним стартом і може триматися в горах, як наприклад, 7 разів переможець Тур-де Франс в генеральному заліку Ленс Армстронг.

Фінішер (спринтер) – як правило має більшу масу тіла ніж інші члени команди, високий рівень анаеробної працездатності, швидкісних та швидкісно-силових якостей, здатний вибирати позицію для фінішного туру і точно, швидко та різко спуртувати.

Гірський гонщик (гірняк) – менша, стосовно інших гонщиків команди, маса тіла, високий рівень розвитку силової та загальної витривалості, висока якість відновних процесів, здатний робити прискорення на підйомах і зробити відрив та набрати командні бонуси на проміжних фінішах.

«Грегари» (чорноробочий) - витривалий гонщик, який «возить на колесі генеральщика», передає йому воду та харчування від техніки, охороняє генеральщика від спроби його блокування гонщиками команд-суперниць, розганяє фінішера перед вирішувальним спуртом.

Один з «грегарі» повинен мати антропометричні показники близькі до Генеральщика, щоб у разі потреби віддати йому свій велосипед і чекати техніку щоб продовжити гонку.

Тренери формують професійні спортивні групи з урахуванням спеціалізації гонщиків і в залежності від завдань наступного сезону. Як правило, у збалансованій спортивній групі 1-2 лідери, 1-2 фінішери і 1-2 гірські гонщики, а решта - просто спортсмени команди або як їх називають у професійному велоспорті - "грегарі", тобто ті, хто повинен забезпечити успішний виступ лідера.

Однак, в залежності від фінансових можливостей спортивної групи і завдань майбутнього сезону це співвідношення може змінюватися. Наприклад, коли перед командою ставиться завдання виграти гонку, яка буде складатися здебільшого з гірських етапів, то без сумніву в команді повинно бути декілька сильних гірських гонщиків.

Організаційна структура системи відбору тенісистів. Провідні критерії відбору в тенісі

Теніс один з найпопулярніших видів професійного спорту. Він культивується більш ніж у 100 країнах світу.

Система відбору в професійному тенісі подібна до інших популярних видів спорту. Тренери-селекціонери ретельно вивчають молоді дарування у таки званих тенісних країнах. Наприклад, Міжнародне об'єднання менеджерів у Бреденбоні (США, штат Флоріда) має в своєму штаті понад 100 селекціонерів, котрі ведуть безперервну пошукову роботу на всіх юнацьких турнірах. Коли хоча б один зі 100 відібрани юних дарувань зможе у майбутньому увійти до тенісної еліти, можна вважати, що капітал вкладено вірно і своєчасно – вважає відомий американський фахівець Нік Боллетьєрі.

Враховуючи те, що вікові межі участі у професійних турнірах знизилися до 13-14 років, пошук талантів розпочинається вже серед 9-10 річних гравців.

Досить широка практикується підписання контрактників з батьками юних талантів.

Найбільш струнка і науково обґрунтована система відбору сформована у Чехії і Словаччині.

В них існує комплекс добре скоординованих і взаємодоповнюючих чинників підготовки тенісистів високого класу:

- багаторічні традиції;
- масовість;
- науково обґрунтована система тренувань і поетапного відбору обдарованих тенісистів;
- чітка система змагань;
- відпрацьована система міжнародних зв'язків;
- високий професійний рівень тренерів;
- включення тенісу до групи суспільно значущих для Чехії і Словаччини видів спорту .

Система послідовного відбору має наступну структуру:

- в 7-8-річному віці - відбір до тенісних шкіл молоді (ТШМ);
- в 9-10-річному віці - відбір до тренувальних центрів молоді (ТЦМ);
- в 14-16-річному віці - відбір до центрів вищої спортивної майстерності (ЦВСМ).

Після трьох років базової підготовки у тенісних школах молоді або у спортивних класах і клубах юні спортсмени проходять тестування з метою відбору до тренувальних центрів молоді, які є основною ланкою в системі підготовки тенісистів. Юні спортсмени, що не відповідають критеріям відбору до тренувальних центрів молоді, де створені оптимальні умови спортивного вдосконалення, продовжують заняття на клубному

рівні. У випадку досягнення істотного прогресу у грі їх також у подальшому зараховують до тренувальних центрів молоді.

Найбільш обдаровані юні тенісисти проходять відбір до центрів вищої спортивної майстерності. Як і на попередньому етапі відбору, ті що не пройдуть за конкурсом до цих центрів продовжують заняття на клубному рівні. За умови значного прогресу спортивної майстерності у подальшому вони також можуть бути зараховані до ЦВСМ.

На різних рівнях відбору визначальне місце надається конкретним критеріям. Наприклад, у 10-річних спортсменів визначається генетична схильність до занять тенісом, фізіологічні особливості організму і тип нервової діяльності. У 12-річному віці визначається здатність до концентрації уваги, швидкість складних реакцій, швидкість обробки інформації. У 14-річному віці визначається ступінь стійкості до стресових ситуацій, інтелектуальні здібності.

За результатами комплексного тестування робляться висновки щодо перспективи подальшого зростання спортивної майстерності. При цьому враховується, що серед світової еліти переважають психічно стійкі, ініціативні і навіть агресивні типи тенісистів зі здатністю до постійного тиску на суперника та концентрації у критичних моментах на досягненні максимального результату (або близького до нього) у кожному сеті, у кожному матчі.

Критерії відбору легкоатлетів до участі у комерційних турнірах: «Діамантова ліга», «World Athletics Continental Tour Gold»

Основними критеріями участі у змаганнях серії «Діамантова ліга» є світовий рейтинг спортсмена (-ки) у конкретній дисципліні, чи дисциплінах.

Для участі у змаганнях на етапах Світова легка атлетика запрошує тих легкоатлетів і легкоатлеток, які входять до 20 кращих у відповідній дисципліні.

До фіналу «Діамантової ліги» виходять:

- На 8 осіб у бігу на 100, 200, 400, 800м, 100, 110 та 400м с/б;
- По 6 осіб у стрибках та метаннях;
- По 10 осіб у бігу на 1500, 3000, 5000м; 3000м з перешкодами.

За перемогу на етапі ліги у відповідній дисципліні надається 8 очок, а за 8 місце місце відповідно 1 очко. Коли спортсмен чи спортсменка за сумою очок отриманих за виступи на етапах попадає відповідно до фінальної 6-ки, 8-ки чи 10-ки (згідно кількості осіб у фіналі) вони отримують право участі у фіналі. Це може бути лише одна дисципліна, або дві. Зокрема, українська легкоатлетка М.Бех-Романчук виступала у фіналі ліги 2022 у стрибках у довжину мінута у потрібному стрибку.

Відбір до участі в серії комерційних легкоатлетичних змагань “World Athletics Continental Tour Gold” здійснюється також за світовим рейтингом.

До змагань запрошуються спортсмени(-ки), які попадають до 50 кращих у конкретних легкоатлетичних дисциплінах, які включені до програми змагань на відповідному етапі.

Аналіз систем відбору у найбільш популярних видах професійного спорту свідчить про те, що його здійснюють тренери-селекціонери. Вони уважно стежать за юними спортсменами в різноманітних змаганнях і ретельно збирають інформацію, яка могла б стати корисною для прогнозування здібностей. У боксі і велоспорті до професійного спорту залучають здебільшого зрілих спортсменів, котрі добре проявили себе в аматорському спорті. В автоспорті і тенісі налагоджена багатоступенева система відбору починаючи практично з дитячого віку. При визначенні перспективності враховують генетичні передумови до виду спорту; фізичні, функціональні і психічні можливості; рівень спортивних досягнень; динаміку зростання спортивних результатів. У кожному виді змагальної діяльності використовуються конкретні критерії для визначення перспективності спортсменів. Однак загальним критерієм для всіх видів професійного спорту можна вважати психологічну стійкість до стресових ситуацій в умовах змагальної діяльності.

Рекомендована література

Основна:

1. Линець М. М. Економічні основи розвитку професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 28 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14277>.

2. Линець М. М. Організаційно-правові засади професійного спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 43 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14276>.

3. Линець М. М. Особливості підготовки професійних спортсменів в індивідуальних та індивідуально-командних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 35 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14286>.

4. Линець М. М. Системи відбору новачків у професійному спорті : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 23 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14285>.

5. Линець М. М. Система змагань у професійних видах спорту : лекція з дисципліни "Професійний спорт" для студентів за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт / Линець М. М. - Львів, 2018. - 36 с. – Режим доступу: <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/14279>.

Допоміжна:

1. Борисова О. В. Особливості міжнародної системи жіночого професіонального тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2001. - №1. – С. 67-70.

2. Борисова О. В. Науково-теоретичні та методичні основи формування і розвитку професійного тенісу / Ольга Борисова // Теорія і методика фіз. виховання. – 2010. - №3. С. – 17 – 21.

3. Борисова О. В. Сучасний теніс : стан та особливості організації підготовки професійних спортсменів у провідних країнах світу / Ольга Борисова // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2010. - №3. – С. 35-37.

4. Бріскін Ю. А. Соціально-економічні аспекти гонок „Формула-1” / Бріскін Ю. А., Линець М. М. // Актуальні проблеми організації фізичного виховання студентської та учнівської молоді Львівщини : зб. наук. пр. – Львів, 2003. – С. 24–28.

5. Бріскін Ю. Характеристика комерційних змагань у фехтуванні / Юрій Бріскін, Мар'ян Пітин, Неоніла Нерода, Олександр Ваулін // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. Вінницьк. держ. пед. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2014. – Вип. 18, т. 1. – С. 356–361.

6. Білик О., & Хіменес Х. (2020). Особливості проведення змагань в кільцевих автоперегонах (на прикладі «Формула-1» та «NASCAR»). *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 4, 7-12. DOI: 10.32652/tmfvs.2020.4.7–12.

7. Приступа, Є., Бріскін, Ю., Хіменес, Х., Пітин, М. (2021). Сучасна система змагань національної футбольної ліги в умовах сталого розвитку. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 4, 14-18. DOI: 10.32652/tmfvs.2021.4.14–18.

8. Сухов В. І. Стан проблеми відбору баскетболістів до команд провідних професійних ліг / Сухов В. І., Линець М. М. // Матеріали І Всеукраїнської з міжнародною участю науково-практичної Інтернет-конференції (20-21 грудня 2016 р.) «Баскетбол: історія, сучасність і перспективи» (з нагоди святкування 125-річчя існування баскетболу в світі. – Дніпро, ДДІФКіС, 2016. – С.176-178.

9. Сухов В. Особливості організації відбору баскетболістів до студентських команд США [Електронний ресурс] / Владислав Сухов, Михайло Линець // Спортивна наука України. – 2017. – № 5(81). – С. 41–45.

– Режим доступу: <http://sports-science.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/647/625>

10. Хіменес, Х., & Білик О. (2018). Ефективність систем змагань у професійних авто перегонах США (на прикладі «NASCAR» та «IndyCar»). *Український журнал медицини, біології та спорту*, 7(16), 303-308. DOI: 10.26693/jmbs03.07.303
11. Хіменес, Х., Пітин, М., Дулібський, А., & Гнатчук, Я. (2019). Регламентация змагань з футболу серед команд «Прем'єр-ліги» України з футболу упродовж 2012-2018 рр. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 1, 78-85. DOI: 10.32540/2071-1476-2019-1-078.
12. Хіменес, Х., Тітова, Г., & Бобошко, В. (2019). Економічні особливості співпраці провідних світових організацій професійного спорту та засобів масової інформації. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 7 (26). 291-294. Retrieved from URL <https://vspu.net/fks/index.php/fks/issue/view/138/fks-7-26-2019>
13. Хіменес, Х., Пітин, М., & Унгуріан, Б. (2019). Показники економічної діяльності провідних північно-американських організацій професійного спорту у сезоні 2017/18 років. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 4, 95-102. DOI: 10.32540/2071-1476-2019-4-095.
14. Хіменес, Х. Р., Дмитренко, А. В., & Пітин, М. П. (2020). Особливості сучасних систем змагань у баскетболі (на прикладі NBA та професійних турнірів під егідою FIBA). *Спортивні ігри*, 1(15), 85-94. doi: 10.15391/si.2020-1.08.
15. Хіменес, Х. Р., Пітин, М. П., & Тищенко, В. О. (2020). Основні економічні ресурси NBA в сучасних умовах розвитку. *Вісник Запорізького національного університету*, 1, 167-175. DOI doi: [10.26661/2663-5925-2020-1-22](https://doi.org/10.26661/2663-5925-2020-1-22).
16. Хіменес, Х. Р., Бріскін, Ю. А., Пітин, М. П., Глухов, І. Г., & Дробот, К. В. (2020). Монополія та конкуренція в американському футболі в історії та сучасності. *Український журнал медицини, біології та спорту*, 5(27), 5, 364-371. DOI: 10.26693/jmbs05.05.364
17. Хіменес, Х., Гнатчук, Я., & Ungurean, V. (2021). Досвід діяльності північноамериканських професійних ліг на міжнародній спортивній арені. *Спортивні ігри*, 2(20), 112-120. doi: 10.15391/si.2021-2.11.
18. Хіменес, Х. Р., Пітин, М. П., Харченко-Баранецька, Л. Л., Гнатчук, Я. І., & Степанюк С. І. (2020). Економічний потенціал керівних організацій баскетболу в Європі. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Фізичне виховання та спорт*, 2, 19-29. DOI <https://doi.org/10.26661/2663-5925-2020-2-26>.
19. Хіменес, Х. Р. (2021). Досягнення сучасних професійних ліг ігрових видів спорту у віртуальному середовищі. *Матеріали XIV Міжнародної конференції молодих вчених «Молодь та олімпійський рух»* (19-20 травня 2021 р., Київ). Режим доступу http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/24144/1/Shandrygos_5.PDF

20. Хіменес, Х. Р., Харченко- Баранецька, Л. Л., & Еделев, О. С. (2021). Організаційна ефективність сучасних систем змагань в ігрових видах професійних спорту. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 8(139), 117-123. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.8(139).21.
21. Хіменес, Х. Р. (2021). Досвід застосування віртуальних технологій у діяльності NBA. *Спортивні ігри*, 4(22), 64-71. doi: 10.15391/si.2021-4.06.
22. Хіменес Х. Р. (2022). Сучасне бачення змісту систем змагань у ігрових видах професійного спорту. *Stan, Perspektyvy i Rozwoj Ratownictwa, KulturY Fizycznej I Sportu w XXI Wieku*. WSG University. Bydgoszcz. 233-241.
23. Хіменес Х. Р. (2022). Професіоналізація турніру The British Open у контексті його історії. *Фізичне виховання та спорт*, 2, 110-118. DOI: [10.26661/2663-5925-2022-2-15](https://doi.org/10.26661/2663-5925-2022-2-15)
24. Hohm Jindrich Srovnani system pripravy v nekterych tenisove vyspelych statech / Hohm Jindrich // Trener. – 1988. – №8. – S.382 – 385/
25. Khimenes Kh., Pityn M., Lynec M., Antonov S., Kharchenko-Baranetska L. (2021). Structure, Contents and Efficiency of the Modern Competition System in American Football. *Proceedings of ICU 2021 of the 7th International Conference of the Universitaria Consortium In Physical Education, Sports and Physiotherapy* (12-13 November 2021, Iasi, Romania), 271-277.
26. Korcek F. Ako pracuju profesionali Inter Milano / F. Korcek // Trener. – 1990. – №5. S.260 – 262.
27. Pohlad na profesionalny sport v USA // Trener. – 1990. – №11. – S. 627 – 630.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ausopen.com/>
2. Відкритий чемпіонат США з тенісу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.usopen.org/>
3. Відкритий чемпіонат Франції з тенісу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.rolandgarros.com/>
4. Вімблдонський турнір [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.wimbledon.com>
5. Головна Ліга бейсболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.mlb.com/>
6. Головна ліга соккеру <https://www.mlssoccer.com/>
7. Жіноча Асоціація тенісу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wtatennis.com/>
8. Міжнародна боксерська федерація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ibf-usba-boxing.com/>
9. Міжнародний союз біатлоністів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.biathlonworld.com/>
10. Міжнародна Федерація футболу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fifa.com/>

11. Національна баскетбольна асоціація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nba.com/>
12. Національна хокейна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nhl.com/>
13. Національна футбольна ліга [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nfl.com/>
14. Світова легка атлетика [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://worldathletics.org/>
15. Світовий тур Асоціації тенісистів-професіоналів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.atptour.com/>